

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันสภาพของสังคม และเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการที่ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น ประชาชนมีอัตราการได้รับการศึกษาสูงขึ้น ตลอดจนมีรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวเป็นผลมาจากการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ผ่านระบบการศึกษา ที่สามารถพัฒนาคน พัฒนาชาติให้มีความมั่นคง

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงตน และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขเท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้หลักการเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า “เพื่อเป็นการศึกษาตลอดชีวิต และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง” ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา กระบวนการดังกล่าว ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ฉะนั้นการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญของการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงควรที่จะต้องมีการบริหารงาน การวางกลยุทธ์และ/หรือแผนงานในการดำเนินการ เพื่อสามารถที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกระทำ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่กำกับดูแล ด้วยการให้ความสำคัญอย่างมากจากรัฐบาล โดยมีนโยบายด้านการศึกษาที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล และสอดคล้องกับสังคมโลก ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ “การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ” โดยให้ปี 2556 เป็นปีแห่ง “การรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา” และกำหนดเป้าหมาย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถ

คิด วิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อได้มาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้นโยบายทางวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างมาก ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบ และน่านโยบายนั้น ไปปรับใช้ โดยผู้บริหารต้องมีหลักความเป็นผู้นำ มีเทคนิคการบริหารจัดการลงสู่การปฏิบัติของคณะครู อาจารย์ ดังนั้น การนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในการบริหารงานวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานอย่างยิ่ง (สิทธิรินทร์ กาญจนะพจน์, 2555)

ยุทธศาสตร์และ/หรือกลยุทธ์ การน่านโยบายทางวิชาการลงไปสู่การปฏิบัติของผู้บริหาร อาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทค หรือ การถ่ายทอดนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ ถือเป็นขั้นตอนหนึ่งของขั้นตอนหลักการบริหารงานของสถานศึกษา เป็นการผลักดันให้นโยบายวิชาการที่ได้รับรู้ เข้าใจ ยอมรับ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อต่อผู้ปฏิบัติ คือ ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และบุคลากรทางการศึกษา อันจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้นโยบายวิชาการที่ได้รับประสบความสำเร็จในที่สุด ในการน่านโยบายวิชาการสู่การปฏิบัติ นั้น ผู้มอบ และผู้รับนโยบายวิชาการจะต้องมีความชัดเจนเรื่ององค์ประกอบของนโยบายวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้รับนโยบายวิชาการจะต้องเข้าใจ และสามารถแปลความหมายของนโยบายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากโดยทั่วไปนโยบายวิชาการอาจจะมีลักษณะที่ขาดความชัดเจนในตัวเองอยู่บ้าง กล่าวคือ นโยบายส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็นเชิงอุดมการณ์ ดังนั้นผู้บริหารจึงกำหนดนโยบายดังกล่าวให้มีความชัดเจนมากขึ้น เช่น มีลักษณะเป็นเชิงทางเลือก หรือกำหนดให้มีความเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ดังนั้นองค์ประกอบต่างๆ ของนโยบายวิชาการ จะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้มอบนโยบายตระหนักถึงความชัดเจนในนโยบายที่กำหนดขึ้น อันจะทำให้ผู้รับนโยบายเกิดความเข้าใจชัดเจนง่ายต่อการรับนำไปปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

วิทยาลัยในเครือไทย-เทค จัดตั้งขึ้นโดย ดร.สุช พุคยาภรณ์ เปิดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มุ่งสร้างเยาวชนให้เป็นผู้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกันทุกวิทยาลัย มุ่งมั่นที่จะพัฒนาสร้างคนให้มีคุณภาพจัดการศึกษา โดยเปิด โอกาสให้ นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามเวลา ตามความถนัด ตามความสามารถ และตามภาวะเศรษฐกิจ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาต้องเป็นคนดี เป็นคนเก่ง มีความสุข และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สถานที่เรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน สะอาดร่มรื่น อุปกรณ์การเรียนทันสมัย ก้าวทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ฝึกงานในสถานประกอบการ ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเสริมทักษะ เสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบโดยการนำระบบงาน ISO 9001 : 2000 มาใช้ในการทำงานให้ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ สามารถดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด เน้นในเรื่องคุณภาพ และคุณธรรม ตามปรัชญา

วิสัยทัศน์ พันธกิจ การเป็นผู้มีระเบียบวินัย และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ วิทยาลัยมีนโยบายการบริหารสถานศึกษา 4 ประการ คือ

1. ด้านวิชาการ ให้การเอาใจใส่ และเข้มงวดกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการทำวิจัย สื่อการเรียนการสอน และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน
2. ด้านการปกครอง เข้มงวดในระเบียบวินัย การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การขาดเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต การป้องกันสิ่งเสพติด และความประพฤติทั่วไป
3. ด้านกิจกรรม ส่งเสริมให้รู้จักสามัคคี ความมีน้ำใจ รู้จักการทำงานเป็นทีม และปลูกฝังการออกกำลังกาย
4. ด้านชุมชน ให้ความร่วมมือให้ความรู้แก่ชุมชน เข้าใจถึงกลุ่มเป้าหมาย และสร้างภาพพจน์ที่ดีสู่สังคม

ปัจจุบันวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ ได้เปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของ กรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรที่เปิดสอนมี 2 หลักสูตรคือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

ทั้งนี้วิทยาลัยในเครือไทย-เทศ ยังกำหนดนโยบายให้ ครู อาจารย์ผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตรงกับคุณวุฒิการศึกษา ประจำอยู่ทุกคณะวิชา เพื่อให้ผู้เรียน ได้รับความรู้ และสามารถพัฒนาตนเองด้านการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นตามแผนการสอน โดยมุ่งเน้นมาตรฐานตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารวิทยาลัยพึงตระหนักถึงจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เน้นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ งานด้านการประชุมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ การผลักดันให้เกิดสิ่งต่างๆ เหล่านี้ขึ้น ก็เกิดจากการดำเนินด้านกลยุทธ์ของวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ ด้วยการนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติงานจริง ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ผลการศึกษาวิจัย “กลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ” ในครั้งนี้ จักเป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ และวิทยาลัยเอกชนอื่นๆ ต่อไป

1.1 คำถามการวิจัย

1. การปฏิบัติงานวิชาการของวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหาร ควรเป็นอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

งานวิจัย “กลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องเฉพาะส่วนของวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ ทั้ง 9 แห่ง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงตามประเด็นการวิจัยมากที่สุด ตามตารางที่ 1.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 ขอบเขตด้านประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การสัมภาษณ์	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์การพิจารณา	จำนวน
- คณะผู้บริหาร ระดับสูง	- ผู้อำนวยการ - รองผู้อำนวยการ - ผู้ช่วยผู้อำนวยการ - คณบดี	-	10 ท่าน
- ผู้ปฏิบัติงานสายงาน การสอน	- อาจารย์ประจำ ภาควิชา ทั้ง 4 ภาควิชา	- โดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการ สัมภาษณ์นั้น จะพิจารณาจากอายุงาน เป็นหลัก ซึ่งต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มี อายุการทำงานในหน่วยงานนั้นๆ น้อยที่สุด	10 ท่าน
- ผู้บริหารสายงาน สนับสนุนการสอน	- หัวหน้าสำนักงาน มาตรฐานการศึกษา - หัวหน้าสำนักงาน บริการ - หัวหน้าการศึกษาภาค พิเศษ	-	10 ท่าน
- ผู้ปฏิบัติงานสายงาน สนับสนุนการสอน	- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	- โดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการ สัมภาษณ์นั้น จะพิจารณาจากอายุงาน เป็นหลัก ซึ่งต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มี อายุการทำงานในหน่วยงานนั้นๆ น้อยที่สุด	10 ท่าน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัย กลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอกชนในเครือไทย-เทค ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ เพื่อเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการวิทยาลัยในเครือไทย-เทค ทั้ง 9 แห่ง ร่วมกับนโยบายการกำกับดูแลจาก สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงการอ้างอิงหลักทางวิชาการควบคู่กับแนวทางการนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ดังต่อไปนี้

1. การศึกษารูปแบบนโยบายไปสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอกชนในเครือไทย-เทค ภายใต้บริบทการกำกับดูแลจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ

2. การศึกษาวิจัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย นโยบาย โครงสร้างองค์กร ของวิทยาลัย
ในเครือไทย-เทศ
3. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และกลยุทธ์ และ/หรือ ยุทธศาสตร์ และ/หรือ
แผนงานการระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และกลยุทธ์การนำ
นโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติในเครือไทย-เทศ โดยใช้การศึกษาจาก
เอกสาร การทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบ
เจาะลึก และการอภิปรายกลุ่ม
4. การระบุแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ระบุกลยุทธ์ และความเชื่อมโยง
ของกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติในเครือไทย-เทศ

ขอบเขตด้านระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทั้งนี้งานวิจัยกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัย
อาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิจัย
เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการอ้างอิงข้อมูลที่ได้รับในช่วงเวลาระหว่างปีการศึกษา
2/2588 ถึง ปีการศึกษา 1/2559

1.4 นิยามศัพท์

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ
เพื่อให้ นโยบายด้านวิชาการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยวางแผนนำไป สู่การปฏิบัติ
ดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยกำหนดวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน

นโยบายวิชาการ หมายถึง การบริหาร และการจัดการศึกษาพัฒนาหลักสูตร และ
กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยหนุนการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ของวิทยาลัย
ในเครือไทย-เทศ ให้มีมาตรฐาน มีความเป็นเอกภาพ คล่องตัว รวดเร็ว และมีคุณภาพสอดคล้องกับ
ระบบประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเอง และจากการประเมิน
หน่วยงานภายนอก เพื่อให้โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษา และของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวาง

กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนในการนำเทคนิคของผู้บริหารวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ มา
ใช้ในการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยในเครือไทย-เทศ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ของวิทยาลัยในเครือ
ไทย-เทศ ปีการศึกษา 2558 - 2559

อาจารย์ และ/หรือ ครู หมายถึง ผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยในเครือไทย-เทศ ปีการศึกษา 2558 -2559

วิทยาลัยในเครือไทย-เทศ หมายถึง สถาบันการศึกษาที่เปิดการศึกษาในระดับต่างๆ ทั้งหมด 9 สถาบัน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. วิทยาลัยที่มีที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมาณ 4 สถาบัน ได้แก่
 - 1.1 วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจ เขตกรุงเทพมหานคร
 - 1.2 วิทยาลัยเทคโนโลยีทักษิณาบริหารธุรกิจ เขตกรุงเทพมหานคร
 - 1.3 วิทยาลัยเทคโนโลยีวัฒนาบริหารธุรกิจ เขตกรุงเทพมหานคร
 - 1.4 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิทย์บริหารธุรกิจ เขตนนทบุรี
2. วิทยาลัยที่มีที่ตั้งในเขตต่างจังหวัด มีทั้งหมด 5 สถาบัน ได้แก่
 - 2.1 วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยเบญจบริหารธุรกิจชลบุรี จังหวัดชลบุรี
 - 2.2 วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยอโยธยาบริหารธุรกิจ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - 2.3 วิทยาลัยเทคโนโลยีเชียงราย จังหวัดเชียงราย
 - 2.4 วิทยาลัยเทคโนโลยีสิริวัฒนาบริหารธุรกิจ จังหวัดพิจิตร
 - 2.5 วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบถึงการปฏิบัติงานวิชาการ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ
2. สามารถทราบถึงกลยุทธ์การนำนโยบายทางวิชาการสู่การปฏิบัติของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเครือไทย-เทศ